

บรรณานุกรม

- นวรรณ พันธุ์เมธา. ไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพมหานคร : หจก. รุ่งเรืองสำนึกการพิมพ์, 2525.
- นิตยา กาญจนวรรณ. "คำกริยากรรมในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริณฎามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- พรทิพย์ พุกผาสุข. "การศึกษาการละคำกริยาในภาษาพูดกรุงเทพฯ ในปัจจุบัน." วิทยานิพนธ์ปริณฎามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- เพ็ญแข วงษ์ศิริ. "คำกริยากรรมในภาษาไทย : การศึกษาและการจำแนกตามไวยากรณ์การก." วิทยานิพนธ์ปริณฎามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- วิจิตร ภาณุพงศ์. โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15. กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิคตอรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด, 2526.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. "คำบุพบทในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริณฎามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.
- อุคม วโรตม์ลิขิตต์. ภาษาศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2519.
- อุปกิตศิลปสาร, พระยา. หลักภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

Chafe, Wallace L. Meaning and the Structure of Language. Chicago and London: University of Chicago Press, 1970.

Cook, Walter A. "Case Grammar as a Deep Structure in Tagmemic Analysis." In Languages and Linguistics: Working Papers. No. 2. pp. 1 - 9. Edited by Richard J. O'Brien. Washington, D.C.: Georgetown University Press, 1971.

_____. "Improvements in Case Grammar 1970." In Languages and Linguistics: Working Papers, No. 2. pp. 10 - 22. Edited by Richard J. O'Brien. Washington, D.C.: Georgetown University Press, 1971.

_____. "A Set of Postulates for Case Grammar Analysis." In Languages and Linguistics: Working Papers, No. 4, pp. 35 - 49. Edited by Richard J. O'Brien. Washington, D.C.: Georgetown University Press, 1971.

Fillmore, Charles J. "The Case for Case." In Universals in Linguistic Theory, pp. 1 - 88. Edited by Emmon Bach and Robert T. Harms. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1968.

_____. "Lexical Entries for Verbs," Foundations of Language 4 (November 1968): 373 - 393.

_____. "Some Problems for Case Grammar." Paper presented at the 1971 Georgetown Roundtable on Linguistics, Georgetown University, 11 March 1971.

_____. "Types of Lexical Information." In Semantics, pp. 370 - 392. Edited by Danny D. Steinberg and Leon A. Jakobovits. London: Cambridge University Press, 1971.

Kanchana Sindhavananda. "The Verbs in Modern Thai." Ph.D. dissertation,
University of Georgetown, 1969.

Longacre, R.E. An Anatomy of Speech Notions. Lisse: The Peter De
Ridder Press, 1976.

Nilsen, Don L.F., and Nilsen, A.P. Semantic Theory. Massachusetts:
Newbury House Publishers, 1975.

Pongsri Lekawatana. "Verb Phrases in Thai: A Study in Deep - Case
Relationships." Ph.D. dissertation, University of Michigan,
1970.

Pranee Kullavanijaya. "Transitive Verbs in Thai." Ph.D. dissertation,
University of Hawaii, 1974.

Udom Warotamasikkkhadit. Thai Syntax : An Outline. Paris: The Hague,
1972.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำกริยาบอกการเคลื่อนที่แต่ละประเภท

1. คำกริยาบอกการเคลื่อนย้าย (คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ซึ่งแสดงการเคลื่อนที่ของนามที่เป็นประธานของประโยค)

1.1 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายที่ปรากฏในประโยคใดโดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับคำกริยาอื่น หรือคำกริยาอื่นกับคำวิเศษณ์

1.1.1 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ

1.1.1.1 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการกแหล่งเติม มี 3 คำ ได้แก่

ผละ เขา ผละ จากฉัน — ก + ล

แยก เล็ก แยก จากเพื่อน

เล็ดลอด แดง เล็ดลอด จากที่คุมขัง

1.1.1.2 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และอาจปรากฏกับการกแหล่งเติมด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 1 คำ ได้แก่

หนี เด็ก หนี — ก

 เด็ก หนี ครู — ก + ล

1.1.1.3 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการกจุดหมาย มี 6 คำ ได้แก่

กวาด ตำรวจ กวาด ูราย — ก + ม

ขึ้น เขา ขึ้น รถ

เขา น้อง เขา หองน้ำ

ตาม แม่ ตาม ฉัน

ลง เล็ก ลง เรือ

ออก ใคร ออก ทะเล

1.1.1.4 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และอาจปรากฏกับการกจกหมายด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 4 คำ ได้แก่

กลับ	เขา จะกลับ	— ก
	เขา จะกลับ บ้าน	— ก+ล
บุก	เวียคนาม บุก	
	เวียคนาม บุก เขมร	
ไป	เขา ไป	
	เขา ไป ต่างจังหวัด	
มา	เพื่อน มา	
	เพื่อน มา บ้านเรา	

1.1.1.5 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการกจกผ่าน มี 4 คำ ได้แก่

ข้าม	เด็ก ข้าม ถนน	— ก+ผ
ผ่าน	เรือ ผ่าน โรงเรียนเรา	
ฝ่า	เขา ฝ่า ฝูงชน	
ลอด	เด็ก ลอด ราวตากผ้า	

1.1.1.6 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และอาจปรากฏกับการกจกผ่านด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 1 คำ ได้แก่

แข่ง	รถคันนั้น แข่ง	— ก
	รถคันนั้น แข่ง เรา	— ก+ผ

1.1.1.7 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการกบริเวณ มี 8 คำ ได้แก่

คำ	พี่ คำ นำ	— ก+บ
ไต่	ลุง ไต่ เขา	
ตระเวน	ทหาร ตระเวน ชายแดน	
ทอง	น้อง ทอง นำ	

ปิ่น	แดง ปิ่น	ต้นไม้
ว้าย	ฉั้น	ว้าย น้ำ
ลุย	เด็ก ๆ	ลุย น้ำ
เลียบ	เรือ	เลียบ ผึ่ง

1.1.1.8 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการก
ผู้กระทำ และการกผู้มีส่วนร่วม มี 1 คำ ได้แก่

สวน	แม่ สวน	กับฉั้น	—	ก + ส
-----	---------	---------	---	-------

1.1.1.9 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการก
ผู้กระทำ และอาจปรากฏกับการกจุดหมาย โดยที่การกจุดหมายอาจมีบทบาทเป็นการกผู้ทรง-รับ
ควยหรือไม่ก็ได้ มี 2 คำ ได้แก่

ซัด	คลื่น	ซัด	—	ก
	คลื่น	ซัด ผึ่ง	—	ก + ม
	คลื่น	ซัด ซากแมงกะพรุน	—	ก + ม

พัด	ลม	พัด	
	ลม	พัด บ้าน	
	ลม	พัด กระดาษ	

1.1.1.10 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการก
ผู้กระทำ โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับการกอื่นอีก มี 15 คำ ได้แก่

กระโจน	สุนัข	กระโจน	—	ก
กระโดด	เด็ก	กระโดด		
กระเียบ	เขา	คอย ๆ	กระเียบ	
เขยิบ	น้อง	ไม่เขยิบ		
คลาน	แดง	คลาน		
เคลื่อน	รถ	ไม่เคลื่อน		
เดิน	น้อง	เดิน		
ถอย	พวกเรา	ถอย		

บิน	นกบิน
รอน	ผีเสื้อ รอน
แลน	รถ แลน
เลื่อย	งู เลื่อย
วน	เรือ วน
วัง	ม้า วัง
เหาะ	อะไร เหาะ



1.1.2 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้ทรง-รับ

1.1.2.1 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้ทรง-รับ และอาจปรากฏกับการกบริเวณควหรือไม้ก็ได้ มี 1 คำ ได้แก่

จม	เรือ จม	—	ท
	เรือ จม น้ำ	—	ท + บ

1.1.2.2 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้ทรง-รับ และอาจปรากฏกับการกแหล่งเดิม หรือการกจุดหมายการกใดการกหนึ่งควหรือไม้ก็ได้

ตก	หนังสือ ตก	—	ท
	เขา ตก บันได	—	ท + ล
	เด็ก ตก น้ำ	—	ท + ม

1.1.2.3 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้ทรง-รับ โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับการกอื่นอีก มี 11 คำ ได้แก่

กระโดด	เลือก กระโดด	—	ท
กระเซ็น	น้ำ กระเซ็น		
กระดอน	ลูกบอล กระดอน		
กระเด็น	ยางลบ กระเด็น		
เขี่ย	ตุ้ เขี่ย		
เค้ง	ลูกโป่ง เค้ง		

ทะลัก	น้ำ ทะลัก
รวง	ใบไม้ ร่วง
หยด	น้ำ หยด
หล่น	หนังสือ หล่น
ไหล	น้ำ ไหล

1.2 คำกริยาอาการเคลื่อนย้ายที่ปรากฏในประโยคได้ โดยต้องปรากฏกับคำกริยาอื่น หรือคำกริยาอื่นกับคำวิเศษณ์

1.2.1 คำกริยาอาการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ

1.2.1.1 คำกริยาอาการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาอาการทิศทาง และอาจปรากฏกับการกจกหมายด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 5 คำ ได้แก่

ถา	เขา ถา เขามา	— ก + กริ
	เขา ถา เขาหา ฉัน	— ก + <u>กริ + ม</u>
โถม	เล็ก โถม เขามา	
	เล็ก โถม เขาหา แม่	
ปรี	เขา ปรี เขามา	
	เขา ปรี เขาหา ฉัน	
แดง	แดง รี เขามา	
	แดง รี เขามาหา ฉัน	
เร	แม่คา เร ไป	
	แม่คา เร เขาไปหา คนขับรถ 2 แถว	

1.2.1.2 คำกริยาอาการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ คำวิเศษณ์ "กัน" คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาอาการทิศทาง และอาจปรากฏกับการกจกหมายด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 1 คำ ได้แก่

คา	พวกเขา คา กัน เขามา	— ก + วิ + กริ
	พวกเขา คา กัน เขามา ในห้อง	— ก + วิ + <u>กริ + ม</u>

1.2.1.3 คำกริยาออกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการก

ผู้กระทำ คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง และอาจปรากฏกับการบริเวณด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 1 คำ ได้แก่

เตร	เล็ก เทร ไปมา	—	ก + กริ
	เล็ก เทร ไปมา แวดตลาดเก่า	—	ก + <u>กริ</u> + <u>บ</u>

1.2.1.4 คำกริยาออกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการก

ผู้กระทำ และคำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับการกอื่นอีก มี 6 คำ ได้แก่

กระถด	เขา กระถด ออกไป	—	ก + กริ
ก้าว	ครู ก้าว เข้ามา		
จำ	แดง จำ ออกไป		
ถลัน	เขา ถลัน เข้ามา		
ถัด	คนพิการ (คอยฯ) ถัด ไป		
ปราด	เขา ปราด ลงไป		

1.2.2 คำกริยาออกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้ทรง-รับ

1.2.2.1 คำกริยาออกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการก

ผู้ทรง-รับ คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง และอาจปรากฏกับการกจุดหมายด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 1 คำ ได้แก่

ถล่ำ	เขา ถล่ำ ลงไป	—	ท + กริ
	เขา ถล่ำ ลงไป ในทอระบายน้ำ	—	ท + กริ

1.2.2.2 คำกริยาออกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการก

ผู้ทรง-รับ และคำกริยาอื่น โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับการกอื่นอีก มี 4 คำ ได้แก่

ถลิ่ง	ลูกบอล ถลิ่ง ลงไป	—	ท + กริ
แฉลบ	รถ แฉลบ ลงไป		
ถลา	เขา ถลา เข้ามา		
ไถล	น้อง ไถล ลงไป		

1.2.3 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการ
การกผู้ทรง-รับ

1.2.3.1 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการ
ผู้กระทำ การกผู้ทรง-รับ คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง และอาจปรากฏกับการก
แหล่งเดิมด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 1 คำ ไค้แก่

คิด เขา คิด ตัว ออกมา — ก + ท + กริ

เขา คิด ตัว ออก จาก เก้าอี้ — ก + ท + กริ + ล

1.2.3.2 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการ
ผู้กระทำ การกผู้ทรง-รับ คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นกริยาบอกทิศทาง และอาจปรากฏกับการก
จุดหมายด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 2 คำ ไค้แก่

โถม นอง โถม ตัว ลง — ก + ท + กริ

นอง โถม ตัว เข้าหา แม — ก + ท + กริ + ม

พุ่ง เขา พุ่ง ตัว ออกไป

เขา พุ่ง ตัว ไป ช่างหน้า

1.2.3.3 คำกริยาบอกการเคลื่อนย้ายซึ่งต้องปรากฏกับการ
ผู้กระทำ การกผู้ทรง-รับ และคำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง โดยไม่จำเป็นต้อง
ปรากฏกับการกอื่นอีก มี 2 คำ ไค้แก่

กลิ้ง เขา กลิ้ง ตัว เข้าไป — ก + ท + กริ

ไถล เขา ไถล ตัว ลงมา

2. คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ (คำกริยาบอกการเคลื่อนที่ซึ่งแสดงการเคลื่อนที่ของนามที่เป็น
กรรมของประโยค)

2.1 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ที่ปรากฏในประโยคได้โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏ
กับคำกริยาอื่น

2.1.1 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการก
ผู้ทรง-รับ โดยที่การกผู้กระทำมีบทบาทเป็นการกจุดหมายอีกการกหนึ่งด้วย และอาจปรากฏกับ
การกแหล่งเดิมด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 7 คำ ไค้แก่

กระซำก	ผู้ร่ำย กระซำก สร้อย	—	ก/ม+ท
	ผู้ร่ำย กระซำก สร้อย ผู้โดยสร่ำย	—	ก/ม+ท+ล
ชโม่ย	เด็ก ชโม่ย ชนม		
	เด็ก ชโม่ย ชนม แมค้ำ		
ชิ่ง	ผู้ร่ำย ชิ่ง ทรัพย์		
	ผู้ร่ำย ชิ่ง ทรัพย์ หนักทองเที่ยว		
เบ็ก	น้อง เบ็ก เงิน		
	น้อง เบ็ก เงิน จากพอ		
ยี้ม	แดง ยี้ม หนังสือ		
	แดง ยี้ม หนังสือ ทองสมุค		
ลัก	เด็ก ลัก ของ		
	เด็ก ลัก ของ แมค้ำ		
เอำ	ใคร จะเอำ สดงค		
	ใคร จะเอำ สดงค ฉััน		

2.1.2 คำกริยำบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรำกฏกับการกผู้กระทำ การกผู้ทรง-รับ และอำปรำกฏกับการกแหล่งเดิมควยหรือไม้ก็ได้ มี 2 คำ ไคแก

ถอด	เล็ก ถอด เสือ	—	ก+ท
	เล็ก ถอด เสือ ทุนตัวนี้	—	ก+ท+ล
ถอน	พอ ถอน ชน	—	ก+ท
	พอ ถอน ชน ทาน	—	ก+ท+ล

2.1.3 คำกริยำบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรำกฏกับการกผู้กระทำ และ การกผู้ทรง-รับ โดยที่การกผู้กระทำมีบทบาทเป็นการกแหล่งเดิมอีกการกหนึ่งควย และอำปรำกฏกับการกจุดหมำยควยหรือไม้ก็ได้ ไคแก

คึน	นักเรียน คึน หนังสือ	—	ก/ล+ท
	นักเรียน คึน หนังสือ ทองสมุค	—	ก/ล+ท+ม

จ่าย	เขา จ่าย สตางค์ เขา จ่าย สตางค์ แมคคา
แจก	ครู แจก ของเล่น ครู แจก ของเล่น เด็ก ๆ
ถวาย	แม่ ถวาย ผลไม้ แม่ ถวาย ผลไม้ พระ
แถม	แมคคา แถม ขนม แมคคา แถม ขนม ฉันทน์
ทอน	เขา ทอน สตางค์ เขา ทอน สตางค์ ฉันทน์
ส่ง	นักเรียน ส่ง การบ้าน นักเรียน ส่ง การบ้าน ครู
ให้	พ่อ ให้ ของเล่น พ่อ ให้ ของเล่น น้อง

2.1.4 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ การก
ผู้ทรง-รับ และอาจปรากฏกับการจดหมายค้วหรือไม้ก็ได้ มี 5 คำ ได้แก่

กรอก	แม่ กรอก ยา	— ก+ท
	แม่ กรอก ยา น้อง	— ก+ท+ม
ฉีด	พ่อ ฉีด น้ำ พ่อ ฉีด น้ำ ผัก	
พน	พ่อ พน ยา พ่อ พน ยา ผัก	
พรม	แม่ พรม น้ำ แม่ พรม น้ำ ผา	
รด	ฉันทน์ รด น้ำ ฉันทน์ รด น้ำ ต้นไม้	

2.1.5 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการก
ผู้ทรง-รับ โดยที่การกผู้ทรง-รับอาจมีบทบาทเป็นการกจุดหมายอีกการกหนึ่งด้วยหรือไม่ก็ได้
มี 3 คำ ได้แก่

ขวาง	มอง ขวาง กอนหิน	—	ก + ท
	มอง ขวาง ฉัน	—	ก + ท/ม
เขวียง	มอง เขวียง ลูกหิน		
	มอง เขวียง เด็กคนนั้น		
ปา	เขา ปา กอนอิฐ		
	เขา ปา เพื่อน		

2.1.6 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ การก
ผู้ทรง-รับ และอาจปรากฏกับการกผู้มีส่วนร่วมด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 2 คำ ได้แก่

แลก	เขา แลก สตางค์	—	ก + ท
	เขา แลก สตางค์ (กับ)ฉัน	—	ก + ท + ส
เปลี่ยน	เขา เปลี่ยน เสื้อ		
	เขา เปลี่ยน เสื้อ กับฉัน		

2.1.7 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ การก
ผู้ทรง-รับ และอาจปรากฏกับการกแหล่งเดิม หรือการกปริมาณการกใดการกหนึ่ง หรือทั้ง
2 การกหรือไม่ก็ได้ โดยที่การกผู้กระทำมีบทบาทเป็นการกจุดหมายอีกการกหนึ่ง และการก
ปริมาณมีบทบาทเป็นการกเครื่องมืออีกการกหนึ่ง มี 2 คำ ได้แก่

ซื้อ	พ่อ ซื้อ หนังสือ	—	ก/ม + ท
	พ่อ ซื้อ หนังสือ เพื่อน	—	ก/ม + ท + ล
	พ่อ ซื้อ หนังสือ (เล่มละ) 80 บาท	—	ก/ม + ท + ป/ค
	พ่อ ซื้อ หนังสือ เพื่อน 80 บาท	—	ก/ม + ท + ล + ป/ค
เช่า	พี่ เช่า บ้าน		
	พี่ เช่า บ้าน ฉัน		
	พี่ เช่า บ้าน (เดือนละ) 1000 บาท		
	พี่ เช่า บ้าน ฉัน (เดือนละ) 1000 บาท		

2.1.2 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ การก
ผู้ทรง-รับ และอาจปรากฏกับการกจุดหมาย หรือการกปริมาณการกใดการกหนึ่ง หรือทั้ง 2 การก
หรือไม่ก็ได้ โดยที่การกผู้กระทำมีบทบาทเป็นการกแหล่งเดิมอีกการกหนึ่ง มี 3 คำ ได้แก่

ขาย	แดง ขาย โทรทัศน์	—	ก/ล+ท
	แดง ขาย โทรทัศน์ ฉับ	—	ก/ล+ท+ม
	แดง ขาย โทรทัศน์ 4000 บาท	—	ก/ล+ท+ป
	แดง ขาย โทรทัศน์ ฉับ 4000 บาท	—	ก/ล+ท+ม+ป
จำนอง	เขา จำนอง ที่ดิน		
	เขา จำนอง ที่ดิน กับธนาคาร		
	เขา จำนอง ที่ดิน 100,000 บาท		
	เขา จำนอง ที่ดิน กับธนาคาร 100,000 บาท		
จำนำ	ตอย จำนำ สร้อยคอ		
	ตอย จำนำ สร้อยคอ กับโรงจำนำข้างบ้าน		
	ตอย จำนำ สร้อยคอ 1000 บาท		
	ตอย จำนำ สร้อยคอ กับโรงจำนำ 1000 บาท		

2.1.9 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกระทำ และการก
ผู้ทรง-รับ โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับการกอื่นอีก มี 34 คำ ได้แก่

กรรเชียง	ทหาร กรรเชียง เรือ	—	ก+ท
กลิ้ง	พ่อ กลิ้ง ขอนไม้		
กวาด	เขา กวาด เศษกระดาษ		
เก็บ	ภารโรง เก็บ ขวด		
ขับ	น้อง ขับ รถ		
ขี่	น้อง ขี่ จักรยาน		
เข็น	เด็ก เข็น เก้าอี้		
เขี่ย	เขา เขี่ย กลองไม้ขีด		
ควม	ลุง ควม มา		

แจว	บ้า แจว เรือ
ชัก	นักเรียน ชัก ธงชาติ
ชัก	ใคร ชัก ขาวสาร
แชะ	แม่ค้า แชะ ขนมเบื้อง
ถอ	อา ถอ เรือ
ถอย	คนงาน ถอย รถ
เท	แม่ เท น้ำ
คึก	เด็ก คึก ลูกหิน
ปัก	ภารโรง ปัก ฝุ่น
ปั่น	น้อง ปั่น จักรยาน
ผลัก	พี่ ผลัก น้อง
พาย	แม่ พาย เรือ
พุง	นักกีฬา พุง หลาว
ยก	จัน ยก กระจ่างกุหลาบ
แยก	พ่อ แยก หนอกกล้วย
โยน	เขา โยน กระเป๋าสตางค์
ลาก	น้อง ลาก รถ
เลื่อน	เขา เลื่อน กลองของเล่น
สาด	ใคร สาด น้ำ
สาว	พี่เล็ก สาว เขือก
สูบ	พ่อ สูบ น้ำ
หอบ	น้อง หอบ หนังสือ
หาบ	แม่ค้า หาบ ผลไม้
หาม	ภารโรง หาม ตู
หิ้ว	นักเรียน หิ้ว กระเป๋า

2.2 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ปรากฏในประโยคได้ โดยไม่ต้องปรากฏกับคำ

กริยาอื่น

2.2.1 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้กระทำ การกผู้ทรง-รับ คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง และอาจปรากฏกับการกแหล่งเดิมด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 3 คำ ได้แก่

ปลด	พอ ปลด ภาพ ออก	—	ก + ที่ + กริ
	พอ ปลด ภาพ ออก จากผนัง	—	ก + ท + <u>กริ+ล</u>
เปลื้อง	เธอ เปลื้อง เสื้อคลุม ออก		
	เธอ เปลื้อง เสื้อคลุม ออก จากไหล่		
สง	แม่ สง ผัก ขึ้น		
	แม่ สง ผัก ขึ้น จากน้ำ		

2.2.2 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้กระทำ การกผู้ทรง-รับ คำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง โดยที่การกผู้กระทำมีบทบาทเป็นการกจุดหมายอีกการกหนึ่งด้วย และอาจปรากฏกับการกแหล่งเดิมด้วยหรือไม่ก็ได้ มี 4 คำ ได้แก่

จวย	เขา จวย หนังสือ ไป	—	ก/ม + ท + กริ
	เขา จวย หนังสือ ไป จากมือฉัน	—	ก/ม + ท + <u>กริ(ล)</u>
โฉบ	เหยี่ยว โฉบ ลูกรัก ไป		
	เหยี่ยว โฉบ ลูกรัก ไป จากข้างเสา		
นำ	เขา นำ อุปกรณ์การสอน ไป		
	เขา นำ อุปกรณ์การสอน ไป จากห้องเรียน		
เอาจ	น้อง เอาจ ขนม มา		
	น้อง เอาจ ขนม มา จากบ้าน		

2.2.3 คำกริยาบอกการเปลี่ยนที่ซึ่งต้องปรากฏกับการกผู้กระทำ การกผู้ทรง-รับ และคำกริยาอื่นซึ่งมักจะเป็นคำกริยาบอกทิศทาง โดยไม่จำเป็นต้องปรากฏกับการกอื่นอีก มี 1 คำ ได้แก่

พา	แม่ พา น้อง ไป	—	ก + ท + กริ
----	----------------	---	-------------

ประวัติผู้เขียน

นางจันทา เสงี่ยมบุรณ เกิดเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2491 ที่ตำบล
บางขุนศรี อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาการศึกษามัธยมศึกษา จาก
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2512

เริ่มรับราชการที่ วิทยาลัยครูอุตรธานี เมื่อปีการศึกษา 2513 และย้ายไปปฏิบัติ
ราชการที่ วิทยาลัยครูธนบุรี เมื่อปีการศึกษา 2516

ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคต้น ปีการศึกษา 2523

ปัจจุบันเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 5 วิทยาลัยครูธนบุรี กรุงเทพมหานคร



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย